

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Mfv.II.10.916/2016/4.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes:

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.314/2016/3.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.193/2015/27.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.314/2016/3. számú ítéletét az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.193/2015/27. számú ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati eljárási költségét 20.000 (húszezer) forintban állapítja meg.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

A felperes a kinevezés szerint 2011. július 1-jétől áthelyezéssel állt hivatásos szolgálati viszonyban az alperes H. Rendőrkapitányságánál, 2013. február 1-jétől a ...Osztály ... Alosztály állományában, rendőr törzsőrmester rendfokozatban, járőrvezető státusz terhén járőr beosztást töltött be, a II/II. besorolási osztály és beosztási kategória 7. fizetési fokozatában, gimnáziumi érettségi és büntetés-végrehajtási alapfokú szaktanfolyami végzettség alapján. Az alperes a felperest 2014.

április 1-jétől április 16-ig terjedő időtartamban a ... Osztály A. Alosztályába vezényelte járőr, majd 2014. október 1-jétől a R. Osztály K. Alosztályába közlekedési járőr szolgálati feladat ellátására. Az alperes a felperes illetményét a járőr beosztásnak megfelelően fizette meg. Ezen időszakban a K. Alosztály állományában kinevezett járőrvezető csak 2014. május 1-jétől teljesített szolgálatot.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [1] A felperes a szolgálati panaszának ismételt elutasítását követően előterjesztett, majd módosított keresetében 2013. február 1-jétől 2014. április 30-ig - 30 napos betegállománya figyelembe vételével - az általa ellátott járőrvezetői feladatokra tekintettel illetmény-különbözet jogcímén 382.635 forint és 2014. május 1-jétől 2014. szeptember 30-ig - 2014. június 10-től augusztus 1-ig terjedő szakképzési időtartam figyelembe vételével - 2014. május hónapra az alapilletmény 75%-ának megfelelő 28.988 forint, 2014. június hónapra 25%-os mértékű 9.663 forint, 2014. augusztus hónapra 75%-os mértékű 28.988 forint és 2014. szeptember hónapra 50%-os mértékű 19.325 forint megbízási díj jogcímén összesen 86.963 (helyesen 86.964) forint, összesen 469.598 (helyesen 469.599) forint és középídőarányos kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete indokolása szerint a járőr beosztása ellátása során ténylegesen járőrvezetőként foglalkoztatta a munkáltató, amely beosztás magasabb szaktudást kíván, komolyabb felelősséggel jár, mivel az intézkedés jogszerűségéért és szakszerűségéért elsősorban a járőrvezető felel. A peridőszak első felében kizárólag járőrvezetőként végezte tevékenységét, második felében járőri beosztásba tartozó feladatai mellett járőrvezetői tevékenységet végzett.
- [2] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a felperes, mint a járőrpár tagjai közül kinevezett szolgálati előljáró ténylegesen járőrvezetői beosztást látott el. A felperes magasabb beosztásba tartozó, nagyobb felelősséget jelentő, irányító, ellenőrző, elszámoltató tevékenységet nem végzett. A járőrvezető a járőrök szakmai irányításán túl még oktatási, nevelési, összességében mentori feladatokat is ellát, amelyet a felperes szintén nem tett. Álláspontja szerint önmagában a kinevezett járőrvezető hiánya nem jelenti, hogy a járőri állomány valamely tagjának a járőrvezetői feladatot el kell látnia. Az sem követelmény, hogy a járőr állományának járőrvezetőből és járőrökből kell állnia, mert ha nincs járőrvezető a járőrpárban, az egyikük szolgálati előljárónak minősül, a felperes is ilyen státuszban volt a megjelölt időszakban. Hivatkozott arra is, hogy a felperes nem rendelkezik a járőrvezetői státusz betöltéséhez szükséges, megfelelő középfokú rendőri végzettséggel sem.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [3] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.193/2015/27. számú

ítéletével kötelezte az alperest 469.598 forint és ezen összeg 2014. október 1. napjától járó kamata megfizetésére.

[4] Ítéletének indokolásában a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 50. § (2-5) bekezdései, a Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 87.§ (1) bekezdése, a belügyminiszter felügyelete, irányítása alá tartozó egyes fegyveres szervekkel hivatásos szolgálati viszonyban állók szolgálati viszonyáról és a személyügyi igazgatás rendjéről szóló 64/2011. (XII.30.) BM rendelet 19.§ (5) bekezdése és a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatáról szóló 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 9-11. pontjai alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a szolgálat irányító parancsnok kijelölése alapján nem csupán szolgálati előljárója volt a járőr társának, hanem kifejezetten és ténylegesen járőrvezetői feladatokat látott el, melyek teljes mértékben megegyeztek az ORFK utasítás alapján meghatározott és a csatolt munkaköri leírásban szereplő járőrvezetői feladatokkal. Kitért arra is, hogy a mentori feladatok hiánya nem jelenti azt, hogy a felperes ne látott volna el ténylegesen járőrvezetői feladatokat, továbbá az iskolai végzettség hiánya sem bírt jelentőséggel, mert a magasabb beosztásban teljesített szolgálata alapján igényt tarthat a felperes az illetmény-különbözetre és a megbízási díjra. Az elsőfokú bíróság érvelése szerint 2013. február 1-jétől 2014. április 30-ig terjedő időszakban a járőrvezetői feladatok ellátása a járőr beosztásához tartozó feladatellátás helyett történt, így a Hszt. 50.§ (2-3) bekezdéseiben szabályozott illetmény-különbözetre, míg 2014. május 1-jétől 2014. szeptember 30-ig az eredeti járőri beosztás mellett a járőrvezetői beosztáshoz tartozó feladatok ellátása történt, így a Hszt. 50.§ (4) bekezdésében szabályozott megbízási díjra jogosult a felperes. A kereset összegszerűségénél az alperes által kimutatott havi szolgálatok számát és ezen belül a felperes járőrvezetői szolgálatainak számát vette alapul. A megbízási díj körében azon hónapokban, amikor a felperes a járőrvezetői feladatokat 2 szolgálatban látta el, az illetményalap 25 %-ának megfelelő, amikor 5 szolgálatban végezte, az illetményalap 50 %-ának megfelelő, amely hónapokban kiemelkedően magas számban teljesült a megbízási díj, az illetményalap 75 %-ában határozta meg a megbízási díj mértékét.

[5] Az alperes fellebbezése alapján eljárta Egeri Törvényszék 2.Mf.20.314/2016/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezéseket, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat és tanúvallomásokat részletesen értékelte, ezért döntése megalapozott volt. Helyesen állapította meg a szolgálati lapokon vezetőként való megjelölésből és abból a tényből, hogy a jelzett első perbeli időszakban kinevezett járőrvezető a H. Rendőrkapitányságon nem volt, hogy a felperes feladatai

járőrvezetői feladatok voltak. Álláspontja szerint az ORFK utasítás 9. és 10. pontjai az irányadóak és a felperes nem tekinthető kizárólag szolgálati előljárónak. Az elsőfokú bíróság a járőrvezető és a járőr munkaköri leírását egybevetve, továbbá a szolgálati előljáró feladatait elemezve megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a szolgálatirányító parancsnok kijelölése alapján nem csupán szolgálati előljárója volt a járőrtársának, hanem ténylegesen járőrvezetői feladatokat látott el. Ezt a megállapítást nem teszi kérdésessé az a kitétel, hogy a járőr állomány erejétől függően kell meghatározni a járőrállományt, mert ez csupán arra vonatkozik, hogy különböző elnevezésű beosztásban dolgozókat tekinthetnek e vonatkozásban járőrvezetőnek, valamint vonatkozik arra is, hogy egy vagy több járőrtárs van az állományban. A járőrvezető szolgálat teljesítése során a járőrtárs előljárója, amely nem jelenti azt, hogy nem tekinthető járőrvezetőnek és nem illeti meg díjazás.

- [6] A felperes nem rendelkezett megfelelő iskolai végzettséggel, azonban nem az iskolai végzettség, hanem a ténylegesen elvégzett feladat alapján kell a hivatásos szolgálati viszonyban álló díjazását megállapítani.
- [7] Az illetmény-különbözet és a megbízási díj mértékénél rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a helyettesített szolgálatok számához igazodó arányosítást elvégezte és nem vette figyelembe azokat a szolgálatokat, melyeket más látott el, így az megfelelő.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát, továbbá a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 206.§ (1) bekezdés, a 221.§ (1) bekezdés, az ORFK utasítás I. fejezet 5. és 9. pontjai, a BM rendelet 88.§ (1) bekezdés és a Hszt. 50.§ megsértésére hivatkozott.
- [9] Álláspontja szerint az eljárt bíróságok helytelenül jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes esetében nem előljárói-alárendelti viszonyról, hanem járőr általi járőrvezetői feladatkörbe tartozó feladatok tartós és folyamatos, illetve rendszeres és visszatérő ellátásáról volt szó.
- [10] Érvelése szerint a járőri állomány egyik beosztási kategóriája a nagyobb tapasztattal rendelkező járőrök járőrvezetői beosztása, ezért téves és szakmailag hibás az eljárt bíróságok megállapítása, hogy az adott szervezeti egységnél aktuálisan napi szolgálatot ellátó járőrpár egyik tagjának szükségszerűen - járőrvezetői beosztásba történt kinevezés hiányában is - járőrvezetői feladatokat kell ellátnia. A járőrszolgálatot megfelelő feltételekkel egyes járőr is elláthatja. Nem keverendő össze a járőri állomány, mint szervezeti egység, amely parancsnoki és beosztotti beosztásokat is tartalmaz, a tényleges, közterületi

szolgálatot ellátó járőri erővel.

- [11] Hangsúlyozta, hogy a járőrvezetői feladatok tényleges ellátását az a körülmény is cáfolja, hogy a felperesre tényleges, a járőrparancsnoki kinevezéssel együtt járó folyamatos fegyelmi, szakmai és kárfelelősség nem hárult. Ennek - az egyébként kinevezett járőrvezetők esetében valóban meglévő felelősségi körülménynek - a meglétét a felperes és a meghallgatott személyek pusztá elmondása kétséget kizáróan nem igazolja, okirati bizonyíték benyújtására pedig nem került sor.
- [12] A felperesnek járőrtársai irányában - ellentétben a ténylegesen kinevezett járőrvezetői beosztásban dolgozókkal - nem volt tényleges utasítási, beszámoltatási jogosultsága. A szolgálatirányító parancsnoki feladatmeghatározás nem napi járőrvezetői feladattal történő megbízás volt, hanem egy napi előljárói viszony megnevezése, ezért szerepelt a felperes vezetőként a napi eligazító lapokon. A felperes tényleges járőrvezetői feladatokat nem látott el. Mindebből következően az intézkedések szakszerűségéért járőrként volt számon kérhető.
- [13] Az eljáró bíróságok az illetmény-különbözet jogalapjának vizsgálatakor figyelmen kívül hagyták, hogy a felperes a szolgálati előljárói feladatkörében ellátott, járőrökre vonatkozó helyszíni koordinációs, felügyeleti, ellenőrzési tevékenységét nem folyamatosan, saját járőri feladatai helyett, hanem időszakosan, a havi szolgálatai egy részében, a csatolt kimutatás szerinti napokon látta el, azaz járőri munkája mellett, amely illetménykiegészítésre, illetményeltérítésre még abban az esetben sem jogosítaná, amennyiben a helyettesítési (megbízási) díjra való jogosultsága megállapítható lenne, mert járőri feladatai alól a szolgálatirányító parancsnoka nem mentesítette, mentesíthette, amelyeken vezetőként jelölte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [14] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [15] A perben nem volt vitatott, hogy a felperes járőr beosztásba került kinevezésre. A kinevezés szerinti beosztást nem érinti, hogy a felperes járőrvezetői státusz terhére lett kinevezve. Az sem volt vitatott, hogy a felperes a szolgálatvezényléses kimutatás szerinti egyes napokon járőrpárban dolgozott közterületre kiküldött járőrpárban és a járőrözéshez a parancsnok által aláírt nyomtatványon a felperes nem járőrvezetőként, hanem csak vezetőként került megjelölésre, de emellett a beosztása változatlanul járőr volt (ez alól nem lett mentesítve).
- [16] Ehhez tartozóan a Kúria kiegészíti a jogerős ítéleti tényállást azzal, hogy az elsőfokú eljárásban becsatolt, a járőrözéshez a parancsnok által kiállított „Eligazítás a napi feladatok ellátásához” megnevezésű nagyszámú nyomtatványon a felperes minden esetben rendőr törzsőrmesterként, járőrként szerepelt. Emellett a nyomtatvány „vezető” rovatban is fel volt tüntetve. A felperesnél tehát a becsatolt írásbeli bizonyítékok tanúsága szerint a

szolgálat ellátása járőrként volt megjelölve a perrel érintett időszakban. A felperesnél tehát a becsatolt írásbeli bizonyítékok tanúsága szerint a szolgálat ellátása járőrként volt megjelölve a perrel érintett időszakban.

- [17] A felperes a keresetét arra alapozta, hogy járőrözés szolgálat ellátás közben mellette lévő intézkedésre nem jogosult járőrtárs dolgozott és járőrvezetői feladatokat ellátva ő felelt a járőrtársáért is. Emiatt járőrvezetői illetményre, valamint járőri feladatai ellátása mellett járőrvezetői feladatok ellátásáért megbízási díjra jogosult.
- [18] Az alperes a perben - és felülvizsgálati kérelmében is - arra hivatkozással kérte a kereset elutasítását, hogy a közterületre vezényelt járőrpár tagjai közül nem minősül járőrvezetőnek csupán azért a járőr, mert a BM rendelet 87. § (1) bekezdése értelmében rendfokozata vagy szolgálati ága alapján szolgálati előljárója, aki irányítást és ellenőrzést végez a járőrpárban. A felperes nem végzett a járőrvezetői magasabb beosztáshoz tartozó több tevékenységet, a járőrvezetői beosztás feladatai nem azonosak a járőrével. A BM rendelet megoldást ad arra az esetre, ha nincs kinevezett járőrvezetői beosztást betöltő személy a járőrpárban. Az alperes a felperes szolgálati panaszának elutasítását is ezzel a jogi állásponttal indokolta.
- [19] Az eljárt bíróságok helyesen indultak ki abból, hogy a perben azt kellett vizsgálni, hogy a felperes kijelölt járőrvezetőként valójában a járőrpár egyik tagjának szolgálati előljárója volt, vagy pedig ténylegesen a járőrvezetői beosztáshoz tartozó feladatokat látott el.
- [20] A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 101.§ (1) bekezdés e) pontja alapján felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg a rendőrség szolgálati szabályzatát, ennek részeként a határrendészeti feladatok, a rendőri intézkedések, a kényszerítő eszközök, a lőfegyverhasználat és a csapaterő alkalmazásának részletes eljárási szabályait, a rendőrségnek a terrorcselekmények elhárításával, személy- és objektumvédelemmel, a polgári repülés biztonságával összefüggő feladatait, a szolgálati formákat, az előljárói és feljebbvalói viszonyt, a rendőri magatartás szabályait, az egyenruha viselésének rendjét. A rendőri tevékenység fegyveres szolgálati jellegét a rendőrség közvetlen kényszer alkalmazását igénylő közrendvédelmi és bűnüldözési rendészeti feladatai alapozzák meg. E feladatok végrehajtásához az utasítási, parancsadási rendszer nélkülözhetetlen. Ebben a rendszerben az utasítást adó felel az utasítás törvényességéért, az utasított pedig az utasítás teljesítéséért és a végrehajtás során tett intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazásának törvényességéért. Ebből okszerűen fakadó igény, hogy a működés szabályait, az utasítás kiadás rendjét úgy kell kialakítani, hogy az egyéni felelősség - az utasítás és a kiadás rekonstruálhatósága révén - utólag egyértelműen tisztázható legyen. Ezért a BM rendelet szabályait vizsgálni kell, így nemcsak a szolgálati formára

vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, hanem a 87-88. §-ában szabályozottakat. A rendőrök a szolgálati feladataikat külön végrehajtási rendelkezések alapján, különböző szolgálati formákban, a szakmai szabályzatokban meghatározott módon hajtják végre, melyet az adott feladat végrehajtására kijelölt rendőr szolgálati beosztásától függetlenül köteles betartani. Az eljárás bíróságok nem vetették össze a perbeli jogi helyzettel e jogszabályi tartalmakat, csupán azokat idézték. Figyelmen kívül maradt, hogy a BM rendelet 87. § (1) bekezdése rendezte azt a helyzetet, amikor a rendőrség szolgálatilag alá nem rendelt azonos beosztású tagjai - pl. két járőr - együtt láthat el szolgálatot, és ez esetben egyikük szolgálati előljáró. Előljáró pedig az, akinek a rendőr szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján, akár ideiglenes jelleggel is alá van rendelve, és akinek az alárendelt részére parancsadási, utasítási joga van, míg alárendelt az, aki valamely előljáróhoz szolgálati beosztás, külön parancs vagy utasítás alapján akár ideiglenes jelleggel is be van osztva.

- [21] Az eljárás bíróságok a perbeli jogkérdést arra szűkítették le és a keresetet abból a szempontból vizsgálták, hogy a felperes mint kinevezett járőr a közterületre kiküldött járőrpárban történt járőrözés esetén vezető megjelölést kapott és ő viselte a felelősséget a járőrözéskor megtett intézkedésekért.
- [22] Az alperes jogi érvelésének tisztázása hiányában a perbeli jogkérdés nem dönthető el. Vizsgálni és értékelni szükséges, mit jelentett az, miszerint a felperes szolgálata járőr, de vezetőként is szerepel. Vizsgálni szükséges, hogy mi a jogi státusza a BM rendelet 87. § (1) bekezdésében szabályozott szolgálati előljárónak, azonosítható-e a beosztása szerinti járőrvezetővel, ez utóbbinak vannak-e és milyen, a járőrözésen kívüli vezetői feladatai (szakmai, fegyelmi, kártérítési felelősség és irányítás), amelyekre az alperes hivatkozik. Ezek a kérdések túlmutatnak a helyi rendőrségi kereteken, ezért a bizonyítási teher szabályai figyelembevételével indokolt lehet az országos szintű értelmezésről és gyakorlatról való tájékozódás.
- [23] A megismételt eljárásban a felek részletes meghallgatását követően szükséges tájékoztatni őket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről.
- [24] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletét az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat meghozatalára utasította.

Záró rész

- [25] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költség összegét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [26] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés

II. fordulata határozza meg, amely az alperes személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.

[27] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.

[28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. október 30.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k.
előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző